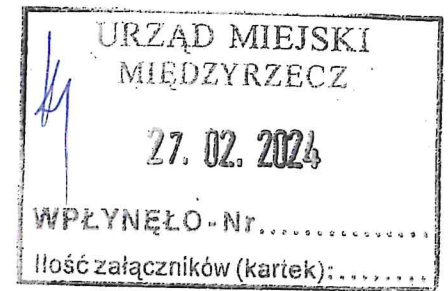

Międzyrzecz, dnia 27.02.2024

Radny

Tadeusz Filus

66-300 Międzyrzecz

INTERPELACJA

Skierowana do Burmistrza Międzyrzecza

w sprawie gospodarki odpadami w Gminie Międzyrzecz.

TREŚĆ INTERPELACJI

Panie Burmistrzu, w 2019 roku została opracowana przez PGK Sp. z o.o. w Międzyrzeczu „Analiza systemu gospodarki odpadami w Międzyrzeczu w kontekście regulacji stawek opłaty oraz możliwości utworzenia gminnego przedsiębiorstwa gospodarki odpadami” wg stanu na dzień 30 lipca 2019r.

Analiza powyższa przekazana została Burmistrzowi Międzyrzecza i Radzie Miejskiej Międzyrzecza przez PGK Sp. z o.o. w Międzyrzeczu.

Analiza powyższa pokazała m.in. że:

- ok. 11,8% czyli 2850 mieszkańców, nie jest ujęta deklaracjami opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi,
- jedna osoba ujęta w systemie gospodarki odpadami wytwarzała 486,83 kg odpadów komunalnych, średnia krajowa wynosiła 325 kg/os/rok.

Niepokojący wskaźnik masy odpadów na jednego mieszkańca w skali roku mógł mieć również związek z faktem, że gminnym systemem gospodarki odpadami nie zostały objęte nieruchomości niezamieszkałe. Może to powodować niekontrolowane doliczanie masy odpadów odebrane z tych nieruchomości do masy odpadów objętych systemem. Brak nadzoru kontroli i nadzoru nieruchomości niezamieszkałych powoduje, że do gminnego systemu gospodarki odpadami mogą być swobodnie podrzucane odpady pochodzące z działalności handlowej, usługowej (np. firmy sprząające w gminie) czy produkcyjne.

Proszę o udzielenie informacji na temat:

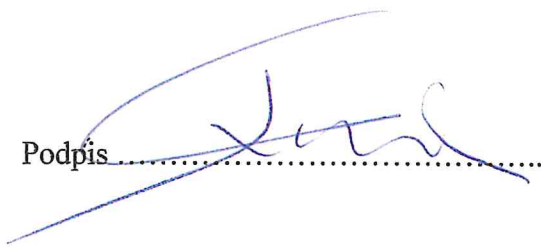
1. Kto płaci za odpady za 2850 mieszkańców lub inną liczbę mieszkańców jeśli system został uszczelniony?

2. Jaki procent kosztu (lub ile złotych) na uczciwie płacącego jednego mieszkańca doliczana jest z tytułu niepłacących mieszkańców i nieruchomości niezamieszkałych?
3. Czy istnieje rejestr nieruchomości niezamieszkałych posiadających zawartą umowę z upoważnionym operatorem systemu na odbiór odpadów komunalnych?
4. Czy przeprowadza się kontrolę nieruchomości niezamieszkałych na okoliczność posiadania zawartej umowy na odbiór odpadów oraz spełnienia wymogów prowadzenia selektywnej zbiórki odpadów?

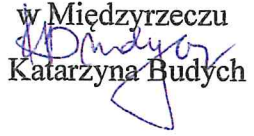
Panie Burmistrzu, proszę o odpowiedź na wszystkie zadane pytania.

PS. Załączam materiały opracowane przez Gminną Spółkę PGK Międzyrzecz.

Podpis

Proszę o ustosunkowanie się do interpelacji, zapytania i poinformowanie na piśmie o sposobie załatwienia sprawy w terminie 14 dni. Kopię udzielonej radnemu odpowiedzi proszę przekazać do Biura Rady powołując się na numer interpelacji, zapytania.

Przewodnicząca Rady Miejskiej
w Międzyrzeczu

Katarzyna Budych

Analiza systemu gospodarki odpadami w Międzyrzeczu,
w kontekście
regulacji stawek opłaty oraz możliwości utworzenia
gminnego
przedsiębiorstwa gospodarki odpadami.

Sporządzona na wniosek burmistrza Międzyrzecza na
potrzeby określenia stawki za gospodarowanie
odpadami komunalnymi.

(wg stanu na 30 lipca 2019r.)

Plan analizy:

1. Punkt wyjścia
2. Podstawowe dane
3. Najważniejsze zmiany przepisów prawnych
4. Koszty inwestycyjne
5. Koszty eksploatacyjne
6. Koszty prowadzenia zbiórki odpadów
7. Wnioski
8. Rozwiązania wspomagające system

Punkt wyjścia:

- MiG Międzyrzecz samodzielnie prowadzi gospodarkę odpadami komunalnymi
- MiG Międzyrzecz należy do związku międzygminnego CZG12, prowadzącego RIPOK (obecnie instalacja komunalna)
- Odpady mogą być kierowane do RIPOK, wyznaczonego w WPGO, za pośrednictwem stacji przeładunkowych
- Wobec zmian w ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach powyższa regulacja stała się bezprzedmiotowa, gdyż przestał obowiązywać podział województwa na regiony gospodarki odpadami;
- Na terenie gminy znajduje się jeden, należący do gminy PSZOK (administrowany przez PGK, obsługiwany przez operatora systemu).

Punkty wyjścia:

1. Podjęto wszystkie prawem określone uchwały, ustalające system gospodarki odpadami komunalnymi:

- Uchwała nr XXII/195/16 Rady Miejskiej w Międzyrzeczu z dnia 25 maja 2016r. ws. regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Międzyrzecz
- Uchwała nr XXII/197/16 Rady Miejskiej w Międzyrzeczu z dnia 25 maja 2016r. ws. sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych i zagospodarowania tych odpadów, w zamian za uiszczoną opłatę
- Uchwała nr X/83/19 Rady Miejskiej w Międzyrzeczu z dnia 9 maja 2019r. ws. stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi
- Uchwała nr XXII/196/16 Rady Miejskiej w Międzyrzeczu z dnia 25 maja 2016r. ws. terminu, częstotliwości i trybu uiszczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi
- Uchwała nr XXII/199/16 Rady Miejskiej w Międzyrzeczu z dnia 25 maja 2016r. ws. określenia wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami

komunalnymi składanej przez właścicieli nieruchomości zamieszkałych położonych na terenie Gminy Międzyrzecz oraz sposobu składania deklaracji.

- Uchwała nr XXII/198/16 Rady Miejskiej w Międzyrzeczu z dnia 25 maja 2016r. ws. określenia górnych stawek opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości, którzy nie są obowiązani do ponoszenia opłat zagospodarowanie odpadami komunalnymi na rzecz gminy oraz za usługi w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych.

2. Powyższe uchwały określiły m.in. następujące elementy systemu gospodarki odpadami komunalnymi:

- Nieruchomości niezamieszkałe nie zostały objęte gminnym systemem gospodarki odpadami komunalnymi
- Regulamin utrzymania czystości jest zgodny z Rozporządzeniem MŚ ws. selektywnej zbiórki odpadów (rodzaje selektywnie gromadzonych odpadów komunalnych, kolorystyka pojemników i worków)
- Gmina przejęła na siebie obowiązek wyposażenia nieruchomości w odpowiednie pojemniki służące do gromadzenia odpadów oraz obowiązek utrzymania ich w należyтым stanie porządkowymi sanitarnym
- W praktyce obowiązek ten jest powierzany wybranemu w drodze przetargu operatorowi systemu

3. Bezpośrednio z nieruchomości odbierane są odpady:

- Ulegające biodegradacji
- Papier i tektura
- Opakowania ze szkła
- Plastik, metale i opakowania wielomateriałowe
- Wielkogabarytowe
- Niesegregowane (zmieszane)

4. W PSZOK przyjmowane są, dostarczone przez mieszkańców następujące odpady komunalne:

- Odzież i tekstylia z materiałów naturalnych
- Zużyte baterie i akumulatory
- Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny
- Przeterminowane leki
- Chemikalia w opakowaniach (farby, rozpuszczalniki, oleje odpadowe itp.)
- Budowlane i rozbiórkowe
- Zużyte opony oraz także:
- Papier i tektura
- Opakowania ze szkła
- Plastik, metale i opakowania wielomateriałowe
- Wielkogabarytowe

5. Ustalono minimalne objętości pojemników przypadające na jednego wytwórcę odpadów, wynoszące:

- 30 litrów – dla odpadów niesegregowanych (zmieszanych), a także dla selektywnie gromadzonych odpadów z tworzyw sztucznych, metali i opakowań wielomateriałowych
- 15 litrów – dla odpadów papieru i tektury, dla szkła oraz dla odpadów biodegradowalnych
- Odpowiednie normatywy pojemności pojemników ustalono także dla:
 - ❖ Nieruchomości niezamieszkałych
 - ❖ Nieruchomości prowadzących gastronomiczną lub hotelarską działalność gospodarczą
 - ❖ Nieruchomości prowadzących działalność w zakresie użyteczności publicznej
- Gromadzenia zmieszanych (niesegregowanych) odpadów komunalnych na drogach publicznych oraz terenach służących do użytku publicznego

6. Ustalona została minimalna częstotliwość odbioru odpadów, wynosząca:

- Dla odpadów ulegających biodegradacji
 - Raz na 14 dni – w okresie od listopada do marca
 - Raz na 7 dni – w okresie od kwietnia do października
- Dla odpadów segregowanych (papier i tektura, tworzywa sztuczne, metale, opakowania wielomateriałowe, opakowania szklane)
 - Raz w miesiącu
- Dla odpadów wielkogabarytowych
 - Raz w miesiącu (po uprzednim zgłoszeniu operatorowi potrzeby odebrania takich odpadów
- Dla odpadów zmieszanych (niesegregowanych)
 - Na terenie miasta – raz w tygodniu
 - Na terenach wiejskich – raz na dwa tygodnie

7. Stawka opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi liczona jest od osoby i została ustalona w kolejnych okresach w wysokości:

1 czerwca 2013 r. – 30 kwietnia 2016 r.	7,0 oraz 14,5 zł/os
1 maja 2016 r. – 31 stycznia 2018 r.	9,0 oraz 18,0 zł/os
1 lutego 2018 r. – 31 maja 2019 r.	12,0 oraz 24,0 zł/os
1 czerwca 2019 r. – 31 grudnia 2019 r.	18,0 oraz 36,0 zł/os
1 stycznia 2020r. -	22,5 oraz 45,0 zł/os

- odpowiednio za prowadzenie selektywnej zbiórki odpadów oraz za jej brak

- Opłaty wnoszone są w okresach miesięcznych, na indywidualne konto wskazane przez Gminę.

8. W dniu 10 maja 2019 r. rozstrzygnięty został przetarg na obsługę systemu gospodarki odpadami, na rzecz konsorcjum firm:

- Lider – Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Usługowe „Niewiadomski”
Partner- Przedsiębiorstwo Wielobranżowe LS PLUS Sp. z o.o.
- Partner – ENERIS Surowce S.A.
- Wartość oferty – **4 680 000 zł** (w okresie 2 lat)
- Przedmiotem zamówienia jest wyposażenie wszystkich nieruchomości zamieszkałych na terenie gminy Międzyrzecz w pojemniki do zbierania odpadów komunalnych i utrzymywanie ich w należytym stanie oraz odbiór odpadów komunalnych z tych nieruchomości w okresie od **1.6.2019 r. do 31.5.2021 r.**
- Szacunkowa ilość odpadów komunalnych w okresie realizacji zamówienia wynosi **18 000 Mg**, w tym:
 - — na obszarze miejskim 13 140 Mg, — na obszarze wiejskim 4 860 Mg.
- W wyżej przedstawionej ilości odpadów zawarte są odpady zebrane selektywnie z podziałem na 5 frakcji:
 - a) papier, tektura – w ilości szacunkowej **630 Mg**,
 - b) tworzywa sztuczne, opakowania wielomateriałowe i metale – w ilości szacunkowej **1 170 Mg**,
 - c) szkło – w ilości szacunkowej **810Mg**,
 - d) odpady ulegające biodegradacji – w ilości szacunkowej **2 160 Mg**,
odpady „problemowe” - w ilości szacunkowej **1 080 Mg**.

9. W ramach zamówienia Wykonawca zobowiązany będzie odbierać odpady komunalne z taką częstotliwością, która zapewni nieprzepełnienie pojemników, lecz nie rzadziej niż:

1. odpady komunalne segregowane:

1. papier i tektura,
2. tworzywa sztuczne, opakowania wielomateriałowe oraz metale,
3. szkło,
 - raz na 4 tygodnie w przypadku zabudowy jednorodzinnej,
 - raz na tydzień w przypadku zabudowy wielorodzinnej,

2. odpady komunalne niesegregowane (zmieszane):

1. na terenie miasta – raz w tygodniu (co 7 dni),
2. na terenach wiejskich – raz na dwa tygodnie (co 14 dni),

3. odpady ulegające biodegradacji:

1. w okresie letnim (od kwietnia do października) – raz w tygodniu (co 7 dni),
2. w okresie zimowym (od listopada do marca) – raz na dwa tygodnie (co 14 dni),

4. odpady „problemowe”:

1. z nieruchomości zabudowanych budynkami wielolokalowymi mieście – raz w miesiącu,
2. z pozostałych nieruchomości – raz w miesiącu (po telefonicznym zgłoszeniu właściciela nieruchomości bądź Zamawiającego),
4. przeterminowane leki = w terminie 2 dni roboczych po telefonicznym zgłoszeniu Zamawiającego,
5. odpady segregowane z miejsc publicznych – co najmniej raz w tygodniu.

10. Powyższe nie uwzględnia kosztów zagospodarowania odpadów

▪ Odpady kierowane są do RIPOK (obecnie instalacja komunalna) należącego do związku gmin CZG-12

▪ RIPOK ustalił cennik przyjęcia odpadów, przy czym dla gmin członkowskich ceny przyjęcia odpadów są niższe od cen dla pozostałych dostawców

▪ Aktualna cena przyjęcia zmieszanych (niesegregowanych) odpadów komunalnych wynosi 100 zł/Mg plus opłata za składowanie odpadów wynosząca w roku bieżącym 170 zł/Mg (tzw. opłata marszałkowska).

▪ Od przyszłego roku opłata marszałkowska za zmieszane (niesegregowane) odpady komunalne wzrasta do kwoty 270 zł/Mg

▪

Podstawowe dane

1. Według danych za rok 2018 obszar gminy zamieszkiwało 23 928 osób

- W deklaracjach do opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi ujęto 21 107 osób
 - (czyli o 11,8% mniej od statystycznej liczby mieszkańców)
- W poszczególnych latach relacja ta kształtowała się następująco :

Rok	Liczba mieszkańców wg.		Różnica	
	GUS	Deklaracji		
	osób	osób	osób	%
2014	24 352	21 704	2 648	10,9
2015	24 269	21 485	2 784	11,5
2016	24 091	21 241	2 850	11,8
2017	24 140	21 281	2 859	11,8
2018	23 928	21 107	2 821	11,8

- Jak widać od 3 lat liczony liczbą osób ubytek liczby mieszkańców w stosunku do danych GUS utrzymuje się w zasadzie na niezmiennym poziomie

10-12% OSÓB NIE PŁACI ZA ŚMIECI.

2. W roku 2018 od mieszkańców odebrano łącznie 10 275,549 Mg odpadów komunalnych

- Jedna osoba ujęta w systemie gospodarki odpadami wytworzyła 486,83 kg odpadów komunalnych (na tle średniej krajowej, wynoszącej c.a. 325 kg/os/rok, uzyskany w gminie Międzyrzecz wskaźnik wydaję się znacząco odbiegać w górę od przeciętnego poziomu)
- W poprzednich latach wielkość tego wskaźnika kształtowała się następująco :
- 2014 r. - 365,89
- 2015 r. - 397,78
- 2016 r. - 439,78
- 2017 r. - 466,27

3. Nadal utrzymuje się stosunkowo wysoki wskaźnik udziału odpadów poddawanych składowaniu w stosunku do ogólnej masy odbieranych odpadów

- Wskaźnik ten wykazuje korzystną tendencję malejącą (w ujęciu %),

- Jego aktualna wysokość nie pozostaje jednak bez wpływu na łączne koszty prowadzenia systemu

		2014	2015	2016	2017	2018
Odpady komunalne łącznie	Mg	7 941,20	8 546,3	9 341,37	9 922,65	10 275,55
Masa odpadów komunalnych poddanych składowaniu	Mg	3 448,18	3 329,12	*1	3 463,92	*1
	%	43,4	39,0	0,0	34,9	0,0

- 1 – za lata 2016 oraz 2018 nie uzyskałem danych odnośnie masy odpadów poddanych składowaniu

4. Dotychczasowe koszty prowadzenia systemu w poszczególnych latach

	2014	2015	2016	2017	2018
Odbiór i zagospodarowanie	1 954	2 351	2 351	2 338	3 182
*1	800	169	160	416	838
PSZOK *2	95 392	39 282	39 282	46 829	49 200
Pozostałe	203 364	237 690	206 768	188 702	174 705
Razem	2 253 556	2 628 131	2 597 209	2 573 947	3 406 743

*1 Koszt roku 2018 obejmuje koszt zakupu pojemników 1 500 198 zł

*2 koszt roku 2014 obejmuje m.in. zakup dodatkowych pojemników za kwotę 22 792 zł

5. Porównanie kosztów prowadzenia systemu oraz stawek opłaty w poszczególnych latach

		2014	2015	2016	2017	2018
	Rocznie zł/os	103,83	122,32	122,27	120,95	161,40
Koszt per capita	Miesięcznie zł/os	8,65	10,19	10,19	10,08	13,45
Efektywna stawka opłaty *1	Miesięcznie zł/os	8,50	8,50	10,03	10,80	14,10

- *1 - Przy założeniu, że 80% mieszkańców deklaruje prowadzenie selektywnej zbiórki odpadów
- Najważniejsze zmiany przepisów prawnych:
 - W dzienniku ustaw z dnia 22 sierpnia 2019 r., pod pozycją 1579, opublikowano treść USTAWY z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw
 - Przedmiotowa nowelizacja wprowadza szereg istotnych modyfikacji dotyczących prowadzenia systemu gospodarki odpadami, wpływających na organizację systemu gospodarki odpadami komunalnymi przez gminy.
 - ZMIANA USTAWY WPROWADZA **OBOWIĄZEK SEGREGOWANIA ODPADÓW KOMUNALNYCH (ART. 4)**
 - JEŻELI WŁAŚCICIELE NIERUCHOMOŚCI NIE BĘDĄ SELEKTYWNIE ZBIERAĆ ŚMIECI, TO FIRMY ODBIERAJĄCE ODPADY PRZYJMĄ JE JAKO NIESEGREGOWANE (ZMIESZANE) I POWIADOMIĄ O TYM FAKCIE WŁADZE GMINY.
 - WYMUSZA TO NA GMINACH KONIECZNOŚĆ PROWADZENIA KONTROLI W ZAKRESIE :
 - POSIADANIA PRZEZ WŁAŚCICIELI NIERUCHOMOŚCI NIEZAMIESZKAŁYCH, NIE OBJĘTYCH GMINNYM SYSTEMEM GOSPODARKI ODPADAMI, UMÓW NA ODBIÓR ODPADÓW KOMUNALNYCH (REJESTR UMÓW)

1 CZY GMINA POSIADA REJESTR J.W. WRAZ Z UMOWAMI. W 2020R NIE POSIADAŁA.

WNIOSEK: ZA NIEPRACUJĄCYCH (10-12%) I PODRZUCAJĄCYCH ŚMIECI PRACUJĄCYCH

II. SPEŁNIANIA PRZEZ WSZYSTKICH WŁAŚCICIELI NIERUCHOMOŚCI
WARUNKU PROWADZENIA SEGREGACJI ODPADÓW U ŹRÓDŁA

- USTALONO, ŻE W PRZYPADKU STWIERDZENIA BRAKU SEGREGACJI ODPADÓW KOMUNALNYCH U ŹRÓDŁA STOSOWANA BĘDZIE **OPŁATA PODWYŻSZONA** OD 2 DO 4 RAZY W STOSUNKU DO STAWKI PODSTAWOWEJ
- NIE USTALONO PRZY TYM JEDNAKOWYCH **KRYTERIÓW** ROZRÓŻNIENIA CZY WARUNEK SEGREGACJI ZOSTAŁ SPEŁNIONY PRZEZ DANEGO WYTWÓRCĘ ODPADÓW
- NA GMINIE CIĄŻY WIĘC OBOWIĄZEK USTALENIA TYCH **KRYTERIÓW ORAZ KROTNOŚCI STAWKI** W PRZYPADKU BRAKU SEGREGACJI U ŹRÓDŁA
- ŹŁE SPORZĄDZONE KRYTERIA ORAZ NIEWŁAŚCIWE DOKUMENTOWANIE BRAKU SELEKCJI MOŻE SPOWODOWAĆ, ŻE WRĘCZ NIEMOŻLIWE BĘDZIE WYEGZEKWOWANIE WYŻSZYCH OPŁAT
- PRZYJĘTE W NOWELIZACJI ROZWIĄZANIA DOPUSZCZAJĄ MOŻLIWOŚĆ REDUKOWANIA STAWEK OPŁATY ZA GOSPODAROWANIE ODPADAMI W SYTUACJI GDY GMINA UZYSKIWAĆ BĘDZIE **PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY SUROWCÓW**
- MOŻNA TO INTERPRETOWAĆ JAKO ZACHĘTĘ DO TAKIEJ ORGANIZACJI SYSTEMU, ABY ZEBRANE SELEKTYWNE ODPADY GMINA PODDAWAŁA DALSZEMU DOCZYSZCZENIU I SEGREGACJI, CO MOŻE UMOŻLIWIĆ SPRZEDAŻ SUROWCÓW ZAKŁADOM RECYKLINGU
- STAJE SIĘ TO MOŻLIWE GDY GMINA ODBIERA ODPADY WE WŁASNYM ZAKRESIE ORAZ POSIADA STOSOWNĄ SORTOWNIĘ SELEKTYWNE GROMADZONYCH ODPADÓW SUROWCOWYCH
- NATOMIAST WE WSZYSTKICH POZOSTAŁYCH PRZYPADKACH MOŻLIWOŚĆ UZYSKIWANIA
PRZEZ GMINĘ DOCHODÓW ZE SPRZEDAŻY SUROWCÓW NIE JEST JUŻ TAK OCZYWISTA
 - NOWELIZACJA WSKAZUJE NA KONIECZNOŚĆ OBNIŻANIA STAWEK OPŁATY DLA TYCH NIERUCHOMOŚCI ZAMIESZKAŁYCH, KTÓRE POSIADAĆ BĘDĄ PRZYDOMOWE **KOMPOSTOWNIKI**
 - TA SŁUSZNA CO DO ZASADY KONCEPCJA MOŻE JEDNAK NASTRĘCZAĆ LICZNE PROBLEMY WYNIKAJĄCE Z KONIECZNOŚCI USTALENIA PRZEZ GMINĘ:
 - JAKIE ROZWIĄZANIA TECHNICZNE OZNACZAĆ BĘDĄ, ŻE DANA NIERUCHOMOŚĆ FAKTYCZNIE POSIADA KOMPOSTOWNIK

- W JAKICH OKOLICZNOŚCIACH BĘDZIE MOŻNA UZNAĆ, ŻE DANA NIERUCHOMOŚĆ FAKTYCZNIE DOKONUJE KOMPOSTOWANIA ODPADÓW, CO UPOWAŻNIA DO OBNIŻENIA STAWKI OPŁATY
- W JAKIEJ WYSOKOŚCI NALEŻY OBNIŻYĆ STAWKĘ OPŁATY Z TYTUŁU POSIADANIA I KORZYSTANIA Z KOMPOSTOWNIKA

- OZNACZA TO TAKŻE KONIECZNOŚĆ PROWADZENIA OKRESOWYCH KONTROLI NIERUCHOMOŚCI, KTÓRE ZADEKLARUJĄ POSIADANIE KOMPOSTOWNIKA

- NOWELIZACJA WPROWADZA TAKŻE ZASADĘ, ŻE ROZLICZENIA Z OPERATORAMI SYSTEMU MAJĄ BYĆ OPARTE WYŁĄCZNIE O **MASĘ ODEBRANYCH ODPADÓW KOMUNALNYCH**
- ZNOSI SIĘ MOŻLIWOŚĆ RYCZAŁTOWEGO ROZLICZANIA Z OPERATORAMI, A TAKŻE INSTALACJAMI ZAGOSPODAROWANIA ODPADÓW
- POMIMO WDRAŻANIA ŚCIŚLEJSZEJ KONTROLI, M.IN. W WYNIKU WPROWADZENIA BAZY DANYCH O ODPADACH, MOŻE TO PROWADZIĆ DO NADUŻYĆ ZE STRONY OPERATORÓW, POLEGAJĄCYCH NA:
 - SZTUCZNYM ZWIĘKSZANIU MASY ODPADÓW BĘDĄCEJ PODSTAWĄ ROZLICZEŃ (KAMIENIE, PIACH, WODA)
 - ŁĄCZNY(PODCZAS JEDNEJTRASY) ODBIÓR ODPADÓW KOMUNALNYCH

Z NIERUCHOMOŚCI ZAMIESZKAŁYCH I NIEZAMIESZKAŁYCH, W SYTUACJI GDY TE DRUGIE SĄ WYŁĄCZONE Z GMINNEGO SYSTEMU

- NOWELIZACJA USTAWY ZNOSI PONADTO DOTYCHCZASOWĄ **REGIONALIZACJĘ** ZAGOSPODAROWANIA ODPADÓW KOMUNALNYCH W ODNIESIENIU DO ODPADÓW ZMIESZANYCH, BIOODPADÓW ORAZ POZOSTAŁOŚCI Z SORTOWANIA ODPADÓW KOMUNALNYCH
- DOTYCHCZASOWE RIPOK UZYSKUJĄ MIANO INSTALACJI KOMUNALNYCH
- GMINA MOŻE W ODRĘBNYM PRZETARGU NA ZAGOSPODAROWANIE ODPADÓW USTALIĆ DOWOLNĄ (NA OBSZARZE CAŁEGO KRAJU) INSTALACJĘ KOMUNALNĄ, DO KTÓREJ BĘDĄ MIAŁY BYĆ PRZEKAZYWANE ZEBRANE NA JEJ TERENIE ODPADY
- W PRZYPADKU ŁĄCZNEGO PRZETARGU NA ODBIÓR I ZAGOSPODAROWANIE ODPADÓW WYBRANY OPERATOR ZYSKUJE SWOBODĘ W WYBORZE MIEJSCA PRZEZNACZENIA ZEBRANYCH ODPADÓW KOMUNALNYCH (CO W PRZYPADKU MIĘDZYRZECZA JEST ISTOTNE Z UWAGI NA PRZYNALEŻNOŚĆ DO CZG-12).

- MAJĄC TO NA UWADZE ZORGANIZOWANO PRZETARG
JEDYNIENIE NA ODBIÓR ODPADÓW
KOMUNALNYCH
- NOWELIZACJA ZNOSI PONADTO DOTYCHCZASOWY **LIMIT LICZBY MIESZKAŃCÓW** JAKO
WARUNKU POWSTANIA INSTALACJI KOMUNALNEJ
- OZNACZA TO, ŻE INSTALACJE PRZETWARZANIA ODPADÓW KOMUNALNYCH, PO
SPEŁNIENIU INNYCH KRYTERIÓW ŚRODOWISKOWYCH, BĘDĄ MOGŁY POWSTAWAĆ
TAKŻE PRZY MNIEJSZEJ SKALI PLANOWANEJ DZIAŁALNOŚCI
- TEORETYCZNIE INSTALACJA TAKA BĘDZIE MOGŁA POWSTAĆ TAKŻE NA TERENIE
LUB W BEZPOŚREDNIM SĄSIEDZTWIE MIĘDZYRZECZA, JEŻELI ZNAJDZIE SIĘ CHĘTNY
DO TEGO INWESTOR I UZYSKA STOSOWNE
POZWOLENIA I DECYZJE
ŚRODOWISKOWE

Uwagi:

- Z uwagi na rozstrzygnięcie przetargu na okres do 31 maja 2021 roku należy zakładać, że brak jest w tym okresie możliwości zmiany operatora systemu.
- W przetargu ustalono wartość usług realizowanych w okresie 2 lat na kwotę 4 680 000 zł, co oznacza, że łączny roczny koszt utrzymania systemu (uwzględniając także koszt zagospodarowania odpadów oraz pozostałe koszty) wyniesie w roku przyszłym około **5 966 965 zł**, czyli około **23,56 zł** na jedną osobę wskazaną w złożonych deklaracjach miesięcznie, co na tle stawek jakie obecnie są ustalane na terenie kraju należy uznać za średni poziom kosztów. Adekwatnie do tego należy określić wysokość stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi (czyli na poziomie minimum 24 zł/os, z uwagi na konieczność zachowania płynności finansowej).
- Nie mniej jednak można rozważać możliwość utworzenia własnego przedsiębiorstwa zajmującego się odbiorem odpadów komunalnych, jeżeli przemawiałyby za tym przede wszystkim niższe koszty obsługi systemu. Poniżej znajduje się zgrubna symulacja niektórych kosztów z tym związanych.

Koszty inwestycyjne

1. Pozyskanie terenu pod bazę przedsiębiorstwa

- Wymaga to wskazania działki gruntu należącego do gminy lub kupno nowego terenu
- Koszt do ustalenia przez Gminę, przy czym minimalna wielkość działki powinna wynosić od 5000 do 7000 metrów kwadratowych
- Do rozwiązania są także kwestie formalne, takie jak ewentualne podziały geodezyjne gruntów czy zgodność lokalizacji z miejscowymi planami zagospodarowania terenu
- Można się także liczyć z możliwymi protestami zamieszkujących w pobliżu mieszkańców
- Przy lokalizacji warto także rozważyć kwestię zwiększenia obciążenia ruchem kołowym ciężkim oraz zwiększenie emisji hałasu
- Koszt zakupu działki o podanej powyżej wielkości należy szacować na kwotę **od 270 do 455 tysięcy złotych**
- <https://www.bankier.pl/wiadomosc/Ceny-ofertowe-dzialek-budowlanych-styczen-2019Raport-Bankier-pl-7637508.html>

2. Niezbędne inwestycje w zakresie wyposażenia przedsiębiorstwa

w:

- Budynek administracyjno-socjalny, w tym pomieszczenia socjalne dla pracowników zajmujących się odbiorem odpadów (szatnia czysta i brudna, natryski, sanitariaty etc.) – koszt w granicach od 500 do 800 tys. zł
- Warsztat naprawy pojazdów – koszt w granicach od 0,5 do 1,0 mln zł
 - (niezbędne elementy to m.in. odpowiednia wentylacja, antypoślizgowe podłogi, odpowiednie oświetlenie, powierzchnia nie mniejsza niż 200 m², magazyn, co najmniej dwa stanowiska do obsługi aut wyposażone w kanały najazdowe)
- Wyposażenie warsztatu samochodowego – koszt w granicach od 50 do 100 tys. zł
- Miejsca postojowe dla pojazdów (utwardzone place, drogi dojazdowe i place manewrowe) – zakładając ok. 2000 m² x 150 zł/m² = 300 tys. zł

<https://www.eurobudowa.pl/cenniki-budowlane/cennik-prac-budowlanych/pracedrogowe-brukarskie-ceny/prace-brukarskie-nawierzchniowe-ceny/>

- Doprowadzenie niezbędnej infrastruktury (zasilanie, woda, ścieki) – koszt w granicach od 20 do 50 tys. zł
- Zabezpieczenie warsztatu i ciągów komunikacyjnych przed odciekami i zanieczyszczeniami, ogrodzenie, oświetlenie, zabezpieczenia ppoż, monitoring wizyjny, zieleni (w tym ewentualnie bariery dźwiękochłonne) – koszt w granicach 130-250 tys. zł
- Łącznie więc koszt wyposażenia nieruchomości może wynieść w granicach **od 1,5 do 2,5 mln zł** (amortyzacja w granicach **od 60 do 100 tys. zł**)

3. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 stycznia 2013 r. w sprawie szczegółowych wymagań w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości wymaga aby podmiot odbierający odpady dysponował co najmniej dwoma pojazdami przystosowanymi do odbierania zmieszanych odpadów komunalnych oraz co najmniej dwoma pojazdami przystosowanymi do odbierania selektywnie zebranych odpadów komunalnych, a także co najmniej jednym pojazdem do odbierania odpadów bez funkcji kompaktującej.

- Koszt zakupu jednej nowej śmieciarki, w zależności od konstrukcji oraz wyposażenia, waha się w granicach od 0,60 do 0,90 mln zł
- Koszt zakupu samochodu skrzyniowego (w zależności od wyposażenia) waha się w granicach od 0,10 do 0,15 mln zł
- Łączny więc koszt zakupu pojazdów przy powyższych założeniach zamknie się kwotą **od 2,5 do 3,75 mln zł**
- Wskazane jest wyposażenie pojazdów w system monitoringu wizyjnego (4 kamery powiązane z systemem zarządzania trakcją to koszt około 6 tys. zł na jeden pojazd)

4. Z uwagi na liczbę punktów odbioru odpadów (3400), liczbę zbieranych frakcji (5) oraz ustaloną częstotliwość odbioru (a także awaryjność sprzętu) wskazane jest posiadanie większej niż określa to Rozporządzenie MŚ liczby pojazdów. Sugerowane jest

(w oparciu o doświadczenia innych firm wywozowych)
posiadanie:

- 3 śmieciarek przeznaczonych do odbioru odpadów zmieszanych
- dwóch trójosiowych 22m³, w tym jednej z tylną osią skrętną
- jednej 16m³,
- dwóch 22m³ dla odpadów surowcowych (papier/tworzywa),
- jednej 16m³ do odbioru odpadów biodegradowalnych,
- „hakuca” do odbioru szkła, oraz
- samochodu dostawczego („skrzyniowca” wywrotki).
- Zwiększa to podane wcześniej koszty inwestycyjne o kwotę **od 1,56 do 2,20 mln zł.**
- Łączny roczny koszt amortyzacji pojazdów zamknął by się więc w granicach **od 580 do 850 tys. zł.**
- Leasing samochodów do odbioru odpadów jest o 10-14% droższy.
- Warto przy tym odnotować, że do obsługi powyższego zestawu pojazdów potrzeba będzie:
- Od 7 do 9 kierowców
- Od 10 do 16 ładowaczy
- Minimum 2 mechaników
- W przypadku uruchomienia sortowni odpadów selektywnie gromadzonych potrzeba będzie:
- Minimum 8-10 sortowaczy
- Od 2 do 3 osób pozostałej obsługi (operator podajnika odpadów/ładowacz, operator wózka widłowego/magazynier, operator maszyny belującej/kierownik
- Potrzebne jest także zatrudnienie pracowników biura (logistycy, księgowość, kadry, obsługa interesantów, zarząd) w liczbie 8-10 osób
- Łącznie więc zatrudnienie zamknęło by się w granicach **od 37 do 50 osób**
- Nie wliczając zatrudnienia w sortowni - od 27 do 37 osób

- Aktualnie przeciętne wynagrodzenie brutto (wg. GUS) kształtuje się na poziomie około 4 800-4 900 zł (uwzględniając podatek dochodowy PIT oraz składki na ubezpieczenie emerytalne, rentowe i chorobowe)
- łączne koszty zatrudnienia wyniosłyby więc w skali roku **od 2,1 do 2,9 mln zł**
- Bez zatrudnienia w sortowni – od 1,6 do 2,2 mln zł

6. Koszt zakupu pojemników, kontenerów oraz worków do odbioru odpadów komunalnych, przy ustalonej liczbie punktów odbioru odpadów oraz częstotliwości odbioru odpadów należy szacować na kwotę minimum **1,3 mln zł.** Koszty amortyzacji pojemników wraz z kosztami napraw i wymian to kwota około **260 tys. zł.** rocznie

Wyliczenie wartości pojemników			
Pojemniki	Sztuk	Cena zł	Wartość zł.
120	2 200	80	176 000
120 bio	2 200	100	220 000
240	1 196	160	191 360
240 bio	1 202	180	216 360
1100	710	600	426 000
Suma	7 508		1 229 720
Worki	234 000		62 400
			¹ 292
Suma			120

7. W celu prawidłowego zarządzania odbiorem odpadów oraz sprawowania kontroli realizacji usług niezbędne jest także zakupienie oprzyrządowania informatycznego wraz z niezbędnym oprogramowaniem, w tym do planowania „trasówek” i zarządzania logistyką, a także prowadzenia bazy

punktów odbioru odpadów (koszt zakupu od 20 tys. do 25 tys. zł netto + miesięczny abonament 500-1000 zł)

- Niezbędne jest także wyposażenie wszystkich pojazdów odbierających odpady w system GPS/RFID, umożliwiający kontrolę trakcji oraz rejestrowanie poszczególnych odbiorów odpadów (koszt 4 000 – 5000 zł).
- System powinien umożliwiać w przyszłości także automatyczne odczytywanie informacji zapisanych w umieszczonych na pojemnikach transponderach oraz zakodowanych w kodach paskowych, umieszczanych na workach do odbioru odpadów (koszt około 17 000 zł + koszt zakupu transponderów 35-40 tys. zł + jednorazowy koszt powiązania transponderów z systemem 50-60 tys. zł).
- Nie uwzględniając zakupu myjek samochodowych do pojemników, montowanych na śmieciarkach (ok. 100-150 tys. zł za sztukę) oraz minimum 2 wag samochodowych, umożliwiających kontrolę wagi przyjmowanych odpadów (ok. 80 tys. zł za sztukę) koszt powyższego systemu kontroli trakcji zawiera się w granicach **od 76 do 87 tys. zł.**

8. Reasumując, koszty inwestycyjne związane z budową i wyposażeniem bazy transportowej (bez sortowni) zamkną się kwotą w granicach **od 7,1 do 10,2 mln zł.**

- Koszty te mogą w praktyce okazać się nieco niższe, przy założeniu, że:
- Gmina pozyska działkę na budowę bazy z własnych zasobów, bez ponoszenia dodatkowych kosztów
- Da się uniknąć części nakładów, jeśli pozyskana działka będzie wyposażona w odpowiednią infrastrukturę (media) oraz możliwe do adaptacji pomieszczenia kubaturowe, drogi dojazdowe, place utwardzone etc.
- Do odbioru odpadów zostaną zakupione pojazdy używane, należy jednak przy takim rozwiązaniu liczyć się z wysoką awaryjnością sprzętu, wyższymi kosztami napraw, koniecznością posiadania większych zapasów części zamiennych, przestojami w odbiorze odpadów. Należy także pamiętać, że w związku z rosnącą masą wytwarzanych odpadów rynek nie udostępnia „od ręki” pojazdów używanych, a często doprowadzenie takich pojazdów do stanu użyteczności wymaga czasu i sporego nakładu środków. Ponadto wskazane jest aby pojazdy były jednej marki oraz posiadały urządzenia załadownicze pochodzące od jednego producenta, co znacząco ogranicza przyszłe koszty eksploatacyjne.
- Dokona się w części zakupu pojemników używanych (np. poprzez odkupienie pojemników od obecnego operatora).

9. Uwagi na zmianę regulacji prawnych gminy powinny rozważyć możliwość obniżania stawek opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi

proporcjonalnie do zysku jaki mogą osiągać ze sprzedaży surowców wtórnych, odzyskanych z odbieranego strumienia odpadów komunalnych.

- Mając to na uwadze, podejmując się powołania własnego przedsiębiorstwa, możliwe jest uwzględnienie budowy własnej sortowni odpadów selektywnie gromadzonych (przynajmniej papieru i tektury oraz tworzyw sztucznych, metali i opakowań wielomateriałowych).
- Z uwagi na stosunkowo niewielki strumień tych odpadów należałoby rozważyć budowę prostej, manualnej linii sortowniczej, której koszt budowy (wraz z niezbędną halą) należy szacować na kwotę **od 3,0 do 5,0 mln zł**. Taka instalacja musiałaby zostać wyposażona w jedną lub dwie wagi samochodowe najazdowe, w celu dokładnego pomiaru masy przyjmowanych odpadów oraz wysortowanych surowców. Konieczny byłby zakup wózka widłowego oraz urządzenia belującego. Adekwatnie do skali inwestycji zwiększyłyby się także bieżące koszty funkcjonowania przedsiębiorstwa (amortyzacja, koszty utrzymania, konserwacje i naprawy). Zwiększyłyby się także zapotrzebowanie na powierzchnię działki (o min. 3000 m²) oraz powierzchnie utwardzone (drogi wewnętrzne, place manewrowe). Należałoby także przewidzieć odrębną halę/wiatę przeznaczoną do magazynowania przywiezionych oraz przesortowanych odpadów. Z uwagi na wprowadzone ostatnio przepisy prawne należałoby ponieść także koszty zabezpieczeń ppoż oraz monitoringu wizyjnego.
- Należy także uwzględnić fakt, że aktualna sytuacja na rynku surowców wtórnych pochodzących z odpadów komunalnych powoduje znaczące problemy ze sprzedażą odzyskanych surowców. Sytuacja w tej kwestii może znacząco się pogorszyć po uruchomieniu zapowiadanego systemu kaucyjnego na opakowania, gdyż radykalnie zmniejszy to strumień odpadów możliwych do przetworzenia w sortowni(o 15-25%), a tym samym potencjalne zyski ze sprzedaży surowców, przy jednoczesnym utrzymaniu wysokich kosztów stałych.
- Istotny jest także fakt, że aktualnie jakość zbiórki selektywnej odpadów komunalnych powoduje, że po doczyszczeniu tego strumienia pozostaje nawet do 40-50% tzw. balastu, który należy złożyć na składowisku, ponosząc adekwatne do tego koszty. System kaucyjny może spowodować, że udział zanieczyszczeń w odpadach selektywnie gromadzonych zwiększy się znacząco.

Koszty eksploatacyjne

- Na koszty eksploatacyjne składać się będzie:
- Koszty odbioru odpadów
- Koszty zagospodarowania odpadów

1. Koszty odbioru odpadów

- Aktualnie koszty odbioru odpadów komunalnych kształtują się w Międzyrzeczu na poziomie około 250 zł za tonę. Koszt ten zawiera w sobie koszty amortyzacji sprzętu oraz pojemników, koszty amortyzacji budynków i budowli, koszty osobowe, koszty eksploatacji i napraw sprzętu, stałe opłaty oraz zysk wybranego w drodze przetargu operatora.
- Z uwagi na rosnące koszty osobowe (zapowiedzi podniesienia płacy minimalnej) oraz koszty paliw należy zakładać, że w okresie po 2020 roku koszty odbioru 1 Mg odpadów komunalnych wzrosną do poziomu około 270 zł (lub wyższego).
- Masa odpadów odebranych z terenu gminy w roku 2018 wyniosła 10 276 Mg. Średnioroczne tempo przyrostu tej masy w ostatnich latach wynosi około 6%. Mając to na uwadze można założyć, że w roku 2021 zostanie odebranych z terenu Międzyrzecza łącznie około 12 240 Mg odpadów komunalnych.
- Koszt odbioru tych odpadów ukształtuje się więc prawdopodobnie na poziomie **około 3 304 800 zł.**

2. Koszty zagospodarowania odpadów

Koszt przyjęcia przez CZG-12 odpadów zebranych w 2018 roku, według cen obowiązujących od 1 sierpnia 2019 r. wyniósłby **2 516 091,36 zł**

Kod	Mg	Cena zł/Mg	Koszt zł
150101	272,193	0	0,00

150102	450,082	180	81 014,76
150104	1,420	0	0,00
150105	0,041	0	0,00
150107	288,140	0	0,00
160103	8,500	500	4 250,00
170101	68,210	40	2 728,40
200108	13,034	200	2 606,80
200132	0,360	10 000	3 600,00
200133	1,184	0	0,00
200138	0,040	450	18,00
200139	0,395	180	71,10
200201	723,360	130	94 036,80
200301	8092,850	270	2 185 069,50
200307	356,740	400	142 696,00
			² 516
			091,36

3. Koszty w najbliższych latach:

1. Z jednej strony będziemy mieli do czynienia z przyrostem masy zbieranych odpadów
2. Z drugiej strony, z uwagi na rozwój selektywnej zbiórki odpadów, powinna w pewnym zakresie maleć masa odpadów niesegregowanych (zmieszanych), których cena przyjęcia jest stosunkowo wysoka
3. Stawka opłaty za składowanie odpadów na składowisku od roku 2020 wynosić będzie 270 zł/Mg (w tym roku jest to 170 zł/Mg).
4. Mając to na uwadze należy przyjąć, że koszt zagospodarowania odpadów komunalnych zebranych w 2021 r. (12 240 Mg) wyniesie około **3 325 376 zł.** przy następujących założeniach
5. Odpady nadal będą kierowane przez operatora do instalacji CZG-12

6. Cennik przyjęcia odpadów do CZG-12, przykładowo w związku z prowadzonymi inwestycjami, nie ulegnie radykalnym zmianom (w przypadku odpadów zmieszanych cena przyjęcia będzie nadal wynosiła 100 zł/Mg plus opłata marszałkowska)
7. Wszystkie koszty i ceny uwzględnione w powyższych kalkulacjach zostały zweryfikowane w bezpośrednich rozmowach z potencjalnymi dostawcami sprzętu i usług podczas tegorocznych targów Pol-ECO w dniach 9-10 br., a więc są najbardziej aktualne i wiarygodne.
8. W zakresie budynków, warsztatów, sortowni –oferty, projekty i wyceny można pozyskać przykładowo od Biuro Rzeczoznawstwa i Ekonomii Środowiska Codex Sadowski i Wspólnicy Sp. J.
9. W zakresie pojazdów do odbioru odpadów przykładowo:
10. BFE Polska Sp. z o.o.
11. EKOCEL Sp. z o.o.
12. W zakresie pojemników na odpady komunalne przykładowo:
13. Contenur (laureat złotego medalu na Pol-ECO za pojemnik na odpady tworzyw)
14. Innova Good (pojemniki podziemne i pół-podziemne)
15. W zakresie systemów RFID/GPS i kontroli trakcji pojazdów przykładowo:
16. ELTE Sp. z o.o.
17. X-Track (PPU OMEGA Sp. z o.o.) i C-Trace Sp. z o.o.
18. 24M – systemy monitoringu cyfrowego.

Koszty łączne

• Łączny koszt odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych w roku 2021 ukształtuje się więc prawdopodobnie (uwzględniając organizowanie otwartych przetargów na odbiór odpadów) na poziomie około 6 630 176 zł., a uwzględniając pozostałe koszty **6 880 176 zł.**

• Oznacza to, że koszt odbioru i zagospodarowania jednej Mg odpadów ukształtowałby się na poziomie **562,11 zł.** Trudno przy tym nie odnieść wrażenia, że kwota ta może być niedoszacowana, gdyż w wielu prowadzonych obecnie przetargach na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych oferty firm zawierają się w przedziale od

500 do 800 zł za 1 Mg., a w szeregu przypadków padły nawet propozycje na poziomie 1 300 zł/Mg.

• Kierując się wysokością oszacowanych kosztów systemu w roku 2021 (6,9 mln zł), na jednego mieszkańca Międzyrzecza przypadnie miesięcznie kwota **27,16 zł**.

• Oznacza to, że dla zachowania płynności finansowej stawka opłaty powinna wynieść około 27,5 zł od jednej osoby.

Koszt zagospodarowania zł	3 325 376
Koszt odbioru zł	3 304 800
Pozostałe koszty zł	250 000
Koszty całkowite	6 880 176
Masa zebranych odpadów Mg	12 240
Koszt przypadający na 1 Mg odpadów	562,11
Liczba mieszkańców	21 107
Koszt przypadający na 1 mieszkańca	326,0
Koszt miesięczny na 1 mieszkańca	27,16

Zakładając, że podjęto by decyzję o budowie własnego przedsiębiorstwa komunalnego, łączne koszty odbioru odpadów wyniosłyby, w zależności od przyjętego wariantu, **od 2,7 do 3,6 mln zł. lub 3,5 do 4,8 mln zł.**

• Jak wynika z załączonego poniżej zestawienia łączne koszty odbioru odpadów komunalnych w przypadku utworzenia własnego przedsiębiorstwa ukształtowałyby się na porównywalnym poziomie do obecnych kosztów rynkowych.

Wyszczególnienie				Amortyzacja				Lata amortyzacji
				z sortownią		bez sortowni		
		Od	Do	Od	Do	Od	Do	
Amortyzacja	budynki	1 500	2 500	60	100	60	100	25
	sortownia	3 000	5 000	300	500	0	0	10

	pojazdy	4 060	5 950	580	850	580	850	7
	pojemniki	1 292	1 292	260	260	260	260	5
Wynagrodzenia		X	X	2100	2900	1600	2200	#
Pozostałe koszty		X	X	150	150	150	150	#
Zysk		X	X	37	52	29	40	5%
Razem koszty		X	X	3487	4812	2679	3600	#

- ▶ Polski ustawodawca dodając w art. 67 ust 1 Prawa Zamówień Publicznych pkt 12), 13) i 14), wprowadził następujące warunki udzielenie zamówienia „in house”:
- ▶ zamawiający sprawuje nad tą osobą prawną kontrolę, odpowiadającą kontroli sprawowanej nad własnymi jednostkami, polegającą na dominującym wpływie na cele strategiczne oraz istotne decyzje dotyczące zarządzania sprawami tej osoby prawnej; warunek ten jest również spełniony, gdy kontrolę taką sprawuje inna osoba prawna kontrolowana przez zamawiającego w taki sam sposób,
- ▶ **ponad 90% działalności kontrolowanej osoby prawnej dotyczy wykonywania zadań powierzonych jej przez zamawiającego** sprawującego kontrolę lub przez inną osobę prawną, nad którą ten zamawiający sprawuje kontrolę, o której mowa w lit. a,
- ▶ w kontrolowanej osobie prawnej nie ma bezpośredniego udziału kapitału prywatnego;

Wnioski

- Aby móc powierzać usługi odbioru odpadów komunalnych od mieszkańców własnemu przedsiębiorstwu („in house”) konieczne byłoby spełnienie ustalonych prawem warunków, a tym samym powołanie odrębnego podmiotu gospodarczego lub powierzenie tych zadań istniejącemu Przedsiębiorstwu Gospodarki Komunalnej.

- Zastosowanie formuły „in house” wobec nowo powołanego przedsiębiorstwa zdecydowanie ograniczyłoby możliwość świadczenia usług odbioru odpadów, przykładowo z nieruchomości niezamieszkałych. Świadczenie takich usług mogłoby poprawiać efektywność działania podmiotu i wpływać na jego zyski.

- Wydaje się więc, że budowa własnego zakładu odbierającego odpady komunalne jest także z tego formalnego punktu widzenia dość problematyczna. Z uwagi na okres realizacji ostatnio rozstrzygniętego przetargu na odbiór odpadów komunalnych ewentualne uruchomienie takiego zakładu mogłoby nastąpić z dniem 1 czerwca 2021 roku. Z uwagi na procedury formalne towarzyszące utworzeniu bazy i uzyskaniu stosownych zezwoleń, a także czas niezbędny na realizację inwestycji i zakup sprzętu, działania w tym kierunku powinny być podjęte w najbliższym czasie.

- Wskazać należy także na brak uzasadnienia ekonomicznego i rynkowego dla budowy sortowni odpadów pochodzących z selektywnej zbiórki. Przyjmuje się, że tego rodzaju inwestycja staje się opłacalna gdy trafia do niej strumień odpadów selektywnie gromadzonych przez minimum 150 000 mieszkańców. Przy aktualnych rozmiarach selektywnej zbiórki odpadów w Międzyrzeczu koszty stałe i operacyjne takiej instalacji zdecydowanie przewyższałyby potencjalnie możliwe do uzyskania przychody ze sprzedaży surowców.

- Kwestią istotną z uwagi na konieczność utrzymania kosztów zagospodarowania odpadów komunalnych staje się efektywne **ograniczenie masy odpadów kierowanych przez CZG-12 do składowania**. Skala tej redukcji powinna wynieść minimum 1000 Mg w skali roku, aby łączny koszt składowania pozostał na niezmiennym poziomie (z uwagi na wzrost opłaty za składowanie odpadów na składowisku z 170 do 270 zł/Mg).

- Należy także zdecydowanie poprawić **stopień selektywnego gromadzenia odpadów komunalnych**, doprowadzając do redukcji masy odpadów zmieszanych (niesegregowanych) kierowanych do CZG-12, co umożliwiłoby redukcję składowania opisaną w poprzednim tiret.

- Wskazane jest także podjęcie działań zmierzających do uszczelnienia systemu rozliczeń z mieszkańcami (złożone deklaracje nie obejmują około 2800 osób).

Rozwiązania wspomagające system

- Istotnym czynnikiem pozytywnie mogącym wpłynąć na wysokość ponoszonych kosztów jest zdecydowane **zwiększenie zakresu i jakości selektywnej zbiórki odpadów**. Należy w tym względzie podjąć wszelkie możliwe działania, w tym edukacyjne, aby nakłonić mieszkańców do selektywnego gromadzenia odpadów, tym bardziej, że zgodnie z nowelizacją ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach segregacja odpadów staje się **obowiązkowa**.
- Niepokojący jest wskaźnik masy odpadów wytwarzanych przez jednego mieszkańca w skali roku. Może to mieć związek z faktem, że gminnym systemem gospodarki odpadami nie zostały objęte nieruchomości niezamieszkałe. Może to powodować niekontrolowane doliczanie masy odpadów odebranych z tych nieruchomości do masy odpadów objętych systemem. Należy więc wzmocnić kontrolę operatora w tym aspekcie. Natomiast w kolejnych postępowaniach przetargowych należy bezwzględnie doprowadzić do **przejęcia faktycznej kontroli nad przemieszczaniem odpadów**.
- Wobec powyższego należy wzmocnić kontrolę operatora w tym aspekcie, przykładowo oczekując jednoznacznego oznakowania pojazdów przeznaczonych do odbioru odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych, oraz poprzez prowadzenie systematycznej kontroli poprawności odbioru (nie mieszania odpadów odbieranych z nieruchomości niezamieszkałych).
- Natomiast w kolejnych postępowaniach przetargowych należy bezwzględnie doprowadzić do przejęcia faktycznej kontroli nad przemieszczaniem odpadów, między innymi poprzez:
- Umieszczenie w umowie z operatorem stosownych zapisów umożliwiających sprawowanie takiej kontroli przez gminę
- Wyegzekwowanie od operatora posiadania sprawnego systemu GPS/RFID (kontroli trakcji pojazdów), powiązanego bezpośrednio z systemem zarządzania gospodarką odpadami przez gminę

- Rozważenie możliwości rozbudowy tego systemu o umieszczone na pojemnikach transpondery oraz kody kreskowe na workach, przypisane do poszczególnych nieruchomości zamieszkałych i wpięte w system kontroli trakcji, co umożliwi ścisłe kontrolowanie wszystkich odbiorów odpadów (w tym systemie rejestrowany jest każdy odbiór odpadów z danej posesji, co uniemożliwia odbiór przez operatora odpadów nieobjętych gminnym systemem gospodarki odpadami).
- Celowym staje się także **dokonanie przeglądu altan śmietnikowych**, zarządzanych przez spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe, pod kątem nie tylko przestrzegania zasad selektywnej zbiórki odpadów, ale także kontroli dostępu do nich przez osoby nieupoważnione. Brak takiego nadzoru powoduje, że do obsługiwanych przez gminny system gospodarki odpadami pojemników mogą swobodnie być podrzucane odpady pochodzące z działalności handlowej, usługowej czy produkcyjnej, co jak wykazano wcześniej, zawyża znacznie wskaźnik masy odpadów per capita, a tym samym ponoszone przez mieszkańców koszty tego systemu.
- Należy także, równolegle do powyższego, prowadzić systematyczną **kontrolę nieruchomości niezamieszkałych** na okoliczność posiadania zawartej z upoważnionym operatorem systemu umowy na odbiór odpadów komunalnych oraz spełniania wymogu prowadzenia selektywnej zbiórki odpadów.
- Kwestią wartą rozważenia jest także możliwość podjęcia się realizacji systemu gospodarki odpadami komunalnymi wspólnie z innymi gminami w regionie, podobnie jak uczyniono to w 68 przypadkach w kraju (związki te obejmują łącznie 689 gmin).
- Wspólne zarządzanie systemem gospodarki odpadami, obejmującym zdecydowanie większą liczbę mieszkańców, powoduje z jednej strony obniżenie kosztów administracyjnych prowadzenia tego systemu, a z drugiej otwiera szersze możliwości w zakresie rozwoju selektywnej zbiórki odpadów komunalnych.
- Elementem takiego wspólnego systemu może być instalacja (sortownia) dedykowana odzyskowi surowców wtórnych z odpadów gromadzonych selektywnie, głównie w zakresie papieru, tworzyw sztucznych i metali, co wpisałoby się w aktualne trendy rozwojowe w gospodarce odpadami komunalnymi.